

Поза межею. Шалене серце Джонні Кеша

Олена Крутова

Хоакін Фенікс і Різ Візерспун у фільмі «Перейти межу».
Режисер Джеймс Менголд. США. 2005.

В акторській біографії Хоакіна Фенікса останні роки стали тріумфальними, хоч як пафосно це звучить. Адже в категорії «найкраща чоловіча роль» («Джокер» Тома Філліпса) він отримав п'ять найпрестижніших кінонагород, зокрема «Оскар», «Золотий глобус», «BAFTA», «Вибір критиків» та «Премія Гільдії кіноакторів США». До прем'єри, й особливо після, розгорнулася хвиля *Джокероманії*.

У чому ж секрет? Очевидно, в акторській індивідуальності Хоакіна Фенікса, яка досягла свого розквіту. Кардіограма черствіння доброї беззахисної душі Артура Флека посеред пустелі людської жорстокості й неминуче падіння у вогняне провалля, – що блискуче й правдиво показав актор на екрані, – нікого не залишили байдужим.

Але задовго до підкорення цього Олімпу, а саме в 2005 році, коли його професійна кар'єра лише почала набирати обертів, він уже здобув свій «Золотий глобус» за найкращу чоловічу роль у музичному байопіку «Перейти межу» (*Walk the Line*). Назву стрічки режисера Джеймса Менголда взято з назви пісні легендарного кантрі-музиканта ХХ ст. Джонні Кеша, образ якого й утілює на екрані Хоакін Фенікс. «*I walk the line / Я пройшов по межі*», – співав Джонні Кеш.

Сценарій художньо-біографічної картини написало саме життя неординарної особистості. «*Вітаю, я Джонні Кеш*», – цим фірмовим вітанням співак починав кожен свій виступ. Музикант став найуспішнішим виконавцем в історії кантрі – продано понад 50 млн копій альбомів. Утім, «схопити фортуна за хвіст» вдалося не відразу, шлях до успіху пролягав через життєві драми і скруту, які співак пережив ще в дитинстві.

Джонні Кеш (нар. в Арканзасі 1932 р.) походив зі звичай-

ної американської родини фермерів. Дитину із вразливою творчою натурою, чийого народження в сім'ї не очікували, спіткала невдачна доля: батько Рей Кеш (Роберт Патрік) його не любив й усіляко принижував. Погіршила стосунки трагедія: працьовитий і кмітливий старший брат, майстер на всі руки й улюбленець батька, загинув, після чого тотальні гнів і зневага до молодшого сина стали запеклими. Відтоді душевні муки через утрату брата, яких хлопець зазнавав щодня, посилювалися дошкільними батьківськими словами, що «Провидіння забрало в нього не того сина». А як відомо, найбільш ранив жорстокість рідних, тих, хто мав би бути люблячим. Тому, зважаючи на це, дивно, як чутлива душа цієї травмованої дитини знайшла в собі сили розкрити свій творчий потенціал. Напевно, цьому неабияк посприяло те, що талановитий юнак вчасно покинув батьківський дім і пішов у самостійне життя.

Але ні раннє одруження, ні поневіряння комівояжером у великому місті в пошуках клієнтів, ані невдалі прослуховування і відмова в сольному записі перших пісень не завадили Джонні Кешу в досягненні заповітної мрії – стати музикантом і співати свої дивовижні пісні для людей. Тож, попри всі перешкоди й негаразди, співак досягає успіху рано – збирає групу з вуличних музикантів і в 23-річному віці записує на студії *Sun Records* Сема Філліпса (першовідкривача Елвіса Преслі) пісню «*Cry, Cry, Cry*», що стає хітом. З 1955 року група активно гастролює. В турне по Америці Джонні Кеш вирушає з самим Елвісом Преслі, а також із Джері Лі Льюїсом, Роем Орбісоном та іншими. І головне – з коханою «свого життя», вельми популярною, харизматичною акторкою і співачкою Джун Картер (Різ Візерспун). Згодом вона стане його другою дружиною, вірною супутницею й однодумцем, партнеркою по сцені, з якою співак створив свої найкращі й незабутні дуети. В опублікованому 2002 року списку 40 найвизначніших жінок у музиці кантрі за версією американського телеканалу *Country Music Television* Джун Картер посідає 31-ше місце.

На жаль, взаємне кохання, шалена популярність, друзі, гастролі, гроші, себто всі атрибути успіху, яких прагне творча натура, не врятували Кеша від згубної залежності від алкоголю й наркотиків, що почала прогресувати з початку 1960-х. І, мабуть, причина цього – незакритий гештальт дитинства, складні стосунки з батьком, втрата брата, батьківські докори й образи. Свого часу хлопчина не розв'язав проблеми, а втік від неї. І навіть коли Джонні Кеш став відомим і багатим, придбав новий будинок, батько, який гостював у сина, продовжував його публічно принижувати.

ти й називати нікчемою. На наш погляд, саме це жахливе ставлення до талановитого сина і незагоєна рана від батьківської нелюбові і призвели до проблем із залежностями. Адже відомо, що завдяки батьківській любові та підтримці, а головне – вірі в дитину, навіть пересічні діти часом виростають обдарованими, цілісними особистостями з гідною самооцінкою. А талановиті, позбавлені цієї любові і підтримки, навіть якщо й реалізують свій потенціал та досягають успіху, стикаються з психологічними проблемами. Цікаво, що справжній Джонні Кеш зазначав, що батько його любив. Чи це його віра, чи таке сприйняття. Хоча відомо про їхні складні стосунки. А режисер розповів свою історію логічно й послідовно.

Із безодні страждання до нормального життя співака повернула любов. Любов і підтримка коханої Джун Картер. За щирим зізнанням самого співака: *«Ми поєдналися десь між Землею і Небесами. Вона спустилася для короткої зустрічі, щоб дати мені сили і натхнення <...> Я кохаю її всім серцем»*.

1968 року музикант випускає один зі своїх найуспішніших альбомів *«At Folsom Prison»*, записаний, до речі, з концерту у в'язниці. Після весілля творчий дует успішно виступає і записує музику протягом 35 років. І в засвіти Джун і Джонні пішли майже одночасно: вона – у травні 2003 року, а він – через чотири місяці.

Однак стрічка завершується романтичним епізодом: 1968 року на концерті в Лондоні, під час спільного виступу, Джонні прямо на сцені робить коханій пропозицію. Так і сталося в їхньому житті, і, на наш погляд, саме така кінцівка пасує стрічці найбільше.

Варте уваги й те, що робота над фільмом розпочалася ще за життя Джонні і Джун, тож співак сам обрав на головну роль Хоакіна Фенікса. І не дарма: ще на початку 2000-х рр., задовго до сенсаційного Джокера, маловідомий актор гучно заявив про себе, зігравши огидного римського імператора Коммода в оscarоносному історичному блокбастері *«Гладіатор»* (режисер Рідлі Скотт). За цю роботу актор отримав дві престижні кінопремії у категорії «Краща чоловіча роль другого плану», а подальша співпраця з культовим майстром містично-психологічного трилера, індійським режисером Найтом Ш'ямаланом, засвідчила великий потенціал цього актора, а головне, що Хоакін Фенікс – актор поза амплуа, він здатен зіграти будь-кого.

В образі Джонні Кеша актор блискуче продемонстрував усе різноманіття своєї артистичної палітри. Барви гумору й гіркої трагедії, усмішка і глибока думка в Хоакіна Фенікса не просто сусідять, а й оригінально зливаються в єдине художнє ціле. Тому й не дивно, що за створення цього соковитого персонажа актор отримав «Золотий глобус», а Різ Візерспун, яка також талановито і пронизливо щиро втілила характер своєї героїні, – «Оскар» як «найкраща акторка».

Окрім цих ключових відзнак, картина Джеймса Менголда зібрала купу почесних нагород, а саме: «Золотий глобус» як найкращий фільм у жанрі комедійного мюзиклу, а також «BAFTA» за найкращий звук і «Греммі» в категорії «Найкраща збірка саундтреків для кіно».

Ризикнули і виГРАли!

Вікторія Котенок

Минулого року багато театральних і кінофестивалів перенесли або провели в режимі онлайн. Тож справжніми героями можна вважати тих організаторів, яким, попри карантинні обмеження і перепони, таки вдалося провести запланований захід наживо. Серед них – Всеукраїнський театральний фестиваль-премія «ГРА». Звісно, довелося дещо змінити, але головне, що подія відбулася: лауреатів оголошено, грошові премії на реалізацію нового творчого проєкту роздано. Отже, театри заохочені до подальшої творчості й участі в наступному фестивалі.

На адресу НСДУ, засновника й організатора «ГРИ», на початку 2020 року надійшло 83 заявки від 68 театрів України. У березні експертна рада оголосила лонг-лист з 28 вистав, а далі – після перегляду експертами вистав наживо – мало відбутися оголошення шорт-листа, показ 12 вистав у Києві й оголошення переможців. Зважаючи на форс-мажорні обставини, оргкомітет відмовився від підсумкового фестивального тижня за участю міжнародного журі й оголосив лауреатами всі вистави, що потрапляють до шорт-листа. Також через відсутність конкуренції (деякі театри не змогли наживо показати вистави експертам) довелося зняти номінацію «Найкраща хореографічна/балетна/пластична вистава». Натомість преміями нагородили ще дві вистави в інших номінаціях. Таким чином, з дванадцяти нагород п'ять отримали київські театри (Театр ім. Івана Франка, Молодий театр, «Золоті ворота», Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра), дві – одеські (Музично-драматичний театр ім. Василя Василька, Театр опери та балету) і по одній – колективи з Сум (Театр драми та музичної комедії ім. Михайла Щепкіна), Львова (Театр для дітей та юнацтва), Полтави (Театр ляльок), Івано-Франківська (Театр ім. Івана Франка) і Харкова (Театр опери та балету).

Журнал «Кіно-Театр» висвітлює яскраві театральні події, на його сторінках з'являлися рецензії і відгуки на деякі постановки-лауреати III «ГРИ»: на «Дванадцять ніч, або Що захочете» Івано-Франківського театру (№ 5, 2019) і «Сімейний альбом» Київського театру драми і комедії (№ 2, 2020), що перемогли в номінації «Найкраща експериментально-пошукова вистава»; на «Альбатросів» Київського театру драми і комедії (№ 2, 2020; № 4, 2020) – «Найкраща драматична вистава»; на «Лимерівну» Київського театру ім. Івана Франка (№ 5, 2019) – «Найкраща вистава камерної сцени». Є ще два переможці малої сцени – пластична мелодрама *«Miłość/Любов»* Київського театру «Золоті ворота» і військова драма «Ласкаво просимо до пекла» Київського Молодого театру, про які піде мова.

Театр «Золоті ворота» продовжує експерименти з жанрами і формами, пошуки нових засобів виразності. Для цьо-